

FTEHIM TA' KOPERAZZJONI
DWAR SISTEMA ĊIVILI TA' NAVIGAZZJONI GLOBALI BIS-SATELLITA (GNSS)
BEJN IL-KOMUNITÀ EWROPEA U L-ISTATI MEMBRI TAGĦHA
U L-UKRAJNA

IL-KOMUNITÀ EWROPEA, minn hawn 'il quddiem imsejha l-"Komunità",

u

IR-RENJU TAL-BELĠJU,

IR-REPUBBLIKA ĊEKA,

IR-RENJU TAD-DANIMARKA,

IR-REPUBBLIKA FEDERALI TAL-ĠERMANJA,

IR-REPUBBLIKA TA' L-ESTONJA,

IR-REPUBBLIKA ELLENIKA,

IR-RENJU TA' SPANJA,

IR-REPUBBLIKA FRANĊIŻA,

L-IRLANDA,

IR-REPUBBLIKA TALJANA,

IR-REPUBBLIKA TA' ĊIPRU,

IR-REPUBBLIKA TAL-LATVJA,

IR-REPUBBLIKA TAL-LITWANJA,

IL-GRAN DUKAT TAL-LUSSEMBURGU,

IR-REPUBBLIKA TA' L-UNGERIJA,

IR-REPUBBLIKA TA' MALTA,

IR-RENJU TA' L-OLANDA,

IR-REPUBBLIKA TA' L-AWSTRIJA,

IR-REPUBBLIKA TAL-POLONJA,

IR-REPUBBLIKA PORTUGIŻA,

IR-REPUBBLIKA TAS-SLOVENJA,

IR-REPUBBLIKA SLOVAKKA,

IR-REPUBBLIKA TAL-FINLANDJA,

IR-RENJU TA' L-ISVEZJA,

IR-RENJU UNIT TAL-GRAN BRITTANJA U L-IRLANDA TA' FUQ,

Partijiet Kontraenti tat-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ewropea, minn hawn 'il quddiem imsejha "Stati Membri",

minn naħa waħda, u

L-UKRAJNA,

min-naħa l-oħra,

minn hawn 'il quddiem imsejha "il-Partijiet",

WARA LI KKUNSIDRAW l-interessi komuni fl-iżvilupp ta' sistema ta' navigazzjoni globali bis-satellita għall-użu ċivili,

WARA LI GHARFU l-importanza ta' GALILEO bhala kontribut għall-infrastruttura ta' navigazzjoni u informazzjoni fl-Ewropa u fl-Ukrajna,

WARA LI RRIKONOXXEW l-istat avvanzat ta' l-attivitajiet ta' navigazzjoni bis-satellita ta' l-Ukrajna,

WARA LI KKUNSIDRAW iż-żieda fl-iżvilupp ta' l-applikazzjonijiet tal-GNSS fl-Ukrajna, fil-Komunità Ewropea u f'żoni oħra fid-dinja,

QABLU KIF ĠEJ:

ARTIKOLU 1

Objettiv tal-ftehim

L-objettiv tal-Ftehim huwa li jhegġeg, jiffaċilita u jsaħħaħ il-koperazzjoni bejn il-Partijiet fin-navigazzjoni globali ċivili bis-satellita (GNSS).

ARTIKOLU 2

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' dan il-Ftehim:

"Awwmentazzjoni" tfisser mekkaniżmi reġjonali jew lokali bħall-*European Geostationary Navigation Overlay System (EGNOS)*. Dawn il-mekkanizmi jippermettu l-utenti jiksibu prestazzjonijiet aħjar, bħal żieda fil-preċizjoni, fid-disponibbiltà, fl-integrità, u fl-affidabbiltà.

"GALILEO" tfisser sistema awtonoma ċivili Europea ta' navigazzjoni u kronometraġġ globali bis-satellita taht kontroll ċivili, għal prestazzjoni ta' servizzi GNSS imfassla u żviluppati mill-Komunità u mill-Istati Membri tagħha. L-operazzjoni tal-GALILEO tista' tiġi trasferita lil entità privata. Is-sistema GALILEO tipprevedi servizzi miftuħa, kummerċjali, ta' protezzjoni tal-ħajja u ta' riċerka u salvataġġ (*search and rescue*), addizzjonalment ma' Servizz Regolat Pubbliku, operat taht sigurtà, b'aċċess ristrett maħsub sabiex jilqa' l-ħtiġijiet ta' utenti awtorizzati fis-settur pubbliku.

"servizz miftuħ tal-GALILEO" tfisser servizz miftuħ għall-pubbliku ġenerali mingħajr ħlasijiet għall-ġhoti tiegħu.

"servizz tal-GALILEO ta' protezzjoni tal-ħajja" tfisser servizz ibbażat fuq is-Servizz Miftuħ li addizzjonalment joffri informazzjoni ta' integrità, awtentikazzjoni ta' sinjali, garanziji ta' servizzi u aspetti oħra meħtieġa għal applikazzjonijiet ta' Protezzjoni tal-Ħajja bħall-avjazzjoni u bħat-trasport marittimu.

"servizz kummerċjali tal-GALILEO " tfisser servizz li jiffaċilita l-iżvilupp ta' applikazzjonijiet professjonali u li joffri prestazzjoni aħjar paragonata mas-Servizz Miftuħ, partikolarment f'termini ta' rati oġhla ta' *data*, garanziji ta' servizzi u akkuratezza.

"servizz tal-GALILEO ta' riċerka u salvataġġ " tfisser servizz li jtejjeb l-operazzjonijiet ta' riċerka u salvataġġ billi jipprovdi lokalizzazzjoni aktar rapida u preċiża ta' sinjali trażmessi għas-sokkors (*distress beacons*) u kapaċità ta' risposta.

"servizz regolat pubbliku tal-GALILEO" tfisser servizz ta' lokalizzazzjoni u ta' kronometraġġ, operat taht sigurtà, b'aċċess ristrett maħsub sabiex jilqa' l-ħtiġijiet ta' utenti awtorizzati fis-settur pubbliku.

"Elementi lokali tal-GALILEO" huma mekkanizmi lokali li jipprovdu l-utenti ta' sinjali satellitari ta' navigazzjoni u kronometraġġ tal-GALILEO b'informazzjoni *input*, li tkun supplementari għal dik derivata mill-kostellazzjoni prinċipali fl-użu. Jistgħu jiġu stabbiliti u operati elementi lokali sabiex ikun hemm prestazzjoni akbar madwar ajruporti, portijiet tal-baħar u f'ambjenti urbani jew ambjenti oħra li jipprezentaw diffikultajiet minhabba l-qagħda ġeografika tagħhom. Is-sistema GALILEO sejra tipprovdi approċċ ġenerali lejn l-iżvilupp ta' elementi lokali sabiex tghin fil-bidu tal-funzjonament tas-swieq u sabiex tiffaċilita l-istandardizzazzjoni.

"Tagħmir għal navigazzjoni, lokalizzazzjoni u kronometraġġ globali" tfisser kwalunkwe tagħmir maħsub għall-utent fnali ċivili mfassal sabiex jittrasmetti, jirċievi, jew jipproċessa sinjali satellitari ta' navigazzjoni jew kronometraġġ sabiex jipprovdi servizz, jew sabiex jopera ma' awmentazzjoni reġjonali.

"Mizura regolatorja" tfisser kwalunkwe liġi, regolament, regola, proċedura, deċiżjoni, jew azzjoni amministrattiva simili minn xi waħda mill-Partijiet.

"Interoperabbiltà" tfisser, fil-livell ta' l-utent, sitwazzjoni fejn riċevitur b'sistema doppja jista' juża simultanament is-sinjali li jkunu ġejjin minn żewġ sistemi sabiex jikseb prestazzjoni ekwivalenti jew aħjar milli kieku juża sistema waħda biss.

"Proprietà intellettuali" għandha jkollha t-tifsira li tinsab fl-Artikolu 2 tal-Konvenzjoni li Tistabbilixxi l-Organizzazzjoni Dinjija tal-Proprietà Intellettuali, magħmula fi Stokkolma, fl-14 ta' Lulju, 1967.

"Responsabbiltà " tfisser l-obbligu legali ta' persuna fiżika jew ġuridika li tikkompensa għall-ħsara kawżata lil persuna fiżika jew ġuridika oħra konformement ma' prinċipji legali u regoli speċifiċi. Dan l-obbligu jista' jiġi stipulat fi ftehim (responsabbiltà kuntrattwali) jew bil-liġi (responsabbiltà mhux kuntrattwali).

"Informazzjoni klassifikata " tfisser informazzjoni, fi kwalunkwe forma, li teħtieg protezzjoni kontra l-iżvelar mhux awtorizzat li jista' jagħmel hsara, fi gradi varji, l-interessi essenzjali, inkluża s-sigurtà nazzjonali, tal-Partitijiet jew ta' Stati Membri individuali. Il-klassifikazzjoni tagħha tkun indikata permezz ta' markatura ta' klassifikazzjoni. Tali informazzjoni tkun klassifikata mill-Partitijiet skond il-liġijiet u r-regolamenti applikabbli u għandha tkun protetta kontra t-telf tal-kunfidenzjalità, ta' l-integrità u tad-disponibbiltà.

ARTIKOLU 3

Prinċipji ta' koperazzjoni

Il-Partitijiet jiftiehm li japplikaw il-prinċipji li ġejjin għall-attivitajiet ta' koperazzjoni koperti minn dan il-Ftehim:

1. Benefiċċju reċiproku bbażat fuq bilanċ ġenerali ta' drittijiet u obbligi.
2. Shubija fil-Programm GALILEO skond il-proċeduri u r-regoli li jiggvernaw l-amministrazzjoni ta' GALILEO.
3. Opportunitajiet reċiproċi sabiex jipparteċipaw f'attivitajiet ta' koperazzjoni fi proġetti tal-GNSS Ewropej u Ukraini għall-użu ċivili.
4. Skambju f'waqtu ta' informazzjoni li tista' tolqot attivitajiet ta' koperazzjoni.
5. Protezzjoni adegwata ta' drittijiet ta' proprjetà intellettwali kif imsemmi fl-Artikolu 8(2) ta' dan il-Ftehim.

ARTIKOLU 4

Ambitu ta' attivitajiet ta' koperazzjoni

1. Is-setturi għal attivitajiet ta' koperazzjoni fin-navigazzjoni u fil-kronometraġġ bis-satellita huma: l-ispektrum tal-frekwenzi tar-radju, ir-riċerka xjentifika u t-taħriġ, il-koperazzjoni industrijali, l-iżvilupp ta' servizzi u ta' swieq, l-istandardizzazzjoni, iċ-ċertifikazzjoni u miżuri ta' regolamentazzjoni, l-iżvilupp ta' sistemi ta' awmentazzjoni terrestri tal-GNSS globali u reġjonali, is-sigurtà, ir-responsabbiltà u l-irkupru ta' spejjeż. Il-Partijiet jistgħu jadattaw din il-lista ta' kwistjonijiet bi ftehim komuni.
2. L-estensjoni tal-koperazzjoni, jekk mitluba mill-Partijiet għal:
  - 2.1. Teknoloġiji u prodotti sensittivi tal-GALILEO suġġetti għar-regolamentazzjoni tal-kontroll ta' esportazzjoni fil-qafas ta' l-UE, ta' l-UE u l-Istati Membri ta' l-ESA, tal-MTCR, u tal-Ftehim WASSENAAR kif ukoll kriptografija u teknoloġiji u prodotti prinċipali li jiżguraw is-sigurtà ta' l-informazzjoni,
  - 2.2. Arkitettura ta' Sigurtà tas-Sistema ta' GALILEO (segmenti spazjali, terrestri u ta' l-utenti),
  - 2.3. Aspetti ta' kontroll tas-sigurtà tas-segmenti globali ta' GALILEO,
  - 2.4. Servizzi Regolati Pubbliċi fil-fażijiet ta' definizzjoni, żvilupp, implementazzjoni, prova u valutazzjoni u operattivi (amministrazzjoni u użu) tagħhom, kif ukoll

2.5. Skambju ta' informazzjoni klassifikata li tikkonċerna n-navigazzjoni satellitari u s-sistema GALILEO

tkun sugġetta għal ftehim adatt separat li jkun konkluż bejn il-Partijiet.

3. Dan il-Ftehim ma għandux jolqot l-istruttura istituzzjonali stabbilita bil-liġi tal-Komunità Ewropea għall-finijiet ta' l-operazzjoni tal-Programm GALILEO. Dan il-Ftehim lanqas ma għandu jolqot il-liġijiet, ir-regolamenti u l-linji politiċi applikabbli li jimplementaw impenji ta' non-proliferazzjoni u l-kontroll ta' l-esportazzjoni ta' oġġetti ta' użu doppju u l-miżuri domestiċi nazzjonali fir-rigward tas-sigurtà u kontrolli ta' trasferimenti intangibbli ta' teknoloġija.

ARTIKOLU 5

Forum ta' attivitajiet ta' koperazzjoni

1. Sugġett għall-miżuri regolatorji applikabbli tagħhom, il-Partijiet għandhom jinkoraġġixxu, sa kemm ikun l-iżjed fattibbli, l-attivitajiet ta' koperazzjoni taħt dan il-Ftehim bil-għan li jipprovdu opportunitajiet komparabbli għall-partecipazzjoni fl-attivitajiet tagħhom fis-setturi elenkati fl-Artikolu 4.

2. Il-Partijiet jiftiehemu sabiex iwettqu attivitajiet ta' koperazzjoni kif stipulat fl-Artikoli 6 sa 13 ta' dan il-Ftehim.

ARTIKOLU 6

Spektrum tal-frekwenzi tar-radju

1. Waqt li jibnu fuq suċċessi ta' qabel fil-qafas ta' l-Unjoni Internazzjonali tat-Telekommunikazzjoni, il-Partijiet jiftiehem li jkomplu l-koperazzjoni u s-sostenn reċiproku fi kwistjonijiet ta' l-ispektrum tal-frekwenzi tar-radju.
2. F'dan il-kuntest il-Partijiet għandhom jippromovu allokkazzjonijiet adegwati ta' frekwenzi għas-sistema GALILEO sabiex tiġi żgurata d-disponibbiltà tas-servizzi tal-GALILEO għall-benefiċċju ta' l-utenti madwar id-dinja u b'mod partikolari fl-Ukrajna u fil-Komunità.
3. Barra minn hekk, il-Partijiet jirrikonoxxu l-importanza li jiproteġu l-ispektrum għan-navigazzjoni bir-radju mill-interruzzjonijiet u mill-interferenza. Għal dan il-għan, huma għandhom jidentifikaw sorsi ta' interferenza u jfittxu soluzzjonijiet aċċettabbli għaž-żewġ naħat sabiex jiġġieldu kontra din l-interferenza.
4. Xejn f'dan il-Ftehim ma għandu jinftiehem b'mod li jimplika deroga mid-disposizzjonijiet applikabbli ta' l-Unjoni Internazzjonali tat-Telekommunikazzjoni, inklużi r-Regolamenti ta' l-ITU dwar ir-Radju.

ARTIKOLU 7

Riċerka xjentifika u taħriġ

Il-Partijiet għandhom jippromovu attivitajiet kongunti ta' riċerka u ta' taħriġ fil-qasam tal-GNSS permezz tal-programmi ta' riċerka Ewropej u Ukraini inklużi l-Programm Kwadru ta' Riċerka u Żvilupp tal-Komunità Ewropea, il-Programmi ta' Riċerka ta' l-Aġenzija Ewropea dwar l-Ispazju u programmi rilevanti oħra ta' l-awtoritajiet Komunitarji u Ukraini.

L-attivitajiet kongunti ta' ricerka u ta' taħriġ għandhom jikkontribwixxu għall-ippjanar ta' l-iżviluppi futuri tal-GNSS għall-użu ċivili.

Il-Partijiet jiftiehm u li jiddefinixxu l-mekkanizmu adatt bil-għan li jiġu żgurati kuntatti u kollaborazzjoni effettivi fil-programmi ta' ricerka u ta' taħriġ.

ARTIKOLU 8

Koperazzjoni industrijali

1. Il-Partijiet għandhom iheggu u jsostnu l-koperazzjoni bejn l-industriji taż-żewġ naħat, anke permezz ta' intrapriżi kongunti (*joint ventures*) u l-partecipazzjoni reċiproka fl-assoċjazzjonijiet industrijali rilevanti, bil-għan li tiġi stabbilita s-sistema tal-GALILEO kif ukoll li jiġu promossi l-użu u l-iżvilupp ta' l-applikazzjonijiet u s-servizzi GALILEO.

2. Sabiex tiġi faċilitata l-koperazzjoni industrijali l-Partijiet għandhom jagħtu u jiżguraw protezzjoni adegwata u effettiva, u l-infurzar, tad-drittijiet ta' proprjetà intelletwali, industrijali u kummerċjali fl-oqsma u s-setturi li huma rilevanti għall-iżvilupp u l-operazzjoni ta' GALILEO/EGNOS, skond l-oġġla *standards* internazzjonali, inklużi mezzi effettivi sabiex jinfurzw tali *standards*.

3. L-esportazzjonijiet mill-Ukrajna lil pajjizi terzi ta' oġġetti u teknoloġiji sensittivi sviluppati speċifikament u finanzjati mill-Programm GALILEO ikollhom jiġu sottomessi għal awtorizzazzjoni minn qabel mill-awtorità kompetenti ta' sigurtà tal-GALILEO, jekk dik l-awtorità tkun irrakkomandat li dawn l-oġġetti u teknoloġiji jkunu suġġetti għal awtorizzazzjoni għall-esportazzjoni skond il-miżuri regolatorji applikabbli. Kwalunkwe ftehim separat imsemmi fl-Artikolu 4(2) tal-Ftehim għandu jelabora ukoll mekkaniżmu xieraq sabiex l-Ukrajna tirrakkomanda li oġġetti eventwalment ikunu suġġetti għal awtorizzazzjoni għall-esportazzjoni.
4. Il-Partijiet għandhom iheggu t-tiżi tar-rabtiet bejn l-interessati varji fil-Programm GALILEO fl-Ukrajna u fil-Komunità fil-kuntest tal-koperazzjoni industrijali.

ARTIKOLU 9

Żvilupp ta' kummerċ u ta' swieq

1. Il-Partijiet għandhom iheggu l-kummerċ u l-investiment fl-infrastruttura tan-navigazzjoni satellitari, fit-tagħmir, fl-elementi lokali u fl-applikazzjonijiet tal-GALILEO ta' l-Ewropea u ta' l-Ukrajna.
2. Għal dan il-għan il-Partijiet għandhom itejbu l-livell ta' kuxjenza pubblika dwar l-attivitajiet ta' navigazzjoni satellitari tal-GALILEO, jidentifikaw ostakoli potenzjali għat-tkabbir ta' l-applikazzjonijiet tal-GNSS u jieħdu l-miżuri adatti sabiex jiffaċilitaw dan it-tkabbir.
3. Sabiex jidentifikaw u jirrispondu b'mod effettiv għan-neċessitajiet ta' l-utenti, il-Komunità u l-Ukrajna għandhom jikkunsidraw li jistabbilixxu forum miftuħ ta' l-utenti tal-GNSS.

ARTIKOLU 10

Standards, Ċertifikazzjoni u Miżuri Regolatorji

1. Il-Partijiet jagħrfu l-valur tal-koordinament ta' approċċi fl-istandardizzazzjoni internazzjonali u f'fora ta' ċertifikazzjoni li jikkonċernaw servizzi ta' navigazzjoni satellitari globali. B'mod partikolari, il-Partijiet sejr in isostnu b'mod kongunt l-iżvilupp ta' *standards* tal-GALILEO u jippromovu l-applikazzjoni tagħhom fl-Ukrajna u madwar id-dinja, u jenfasizzaw l-interoperabbiltà ma' sistemi ta' GNSS oħra.

Wieħed mill-għanijiet tal-koordinazzjoni huwa li jkun promoss l-użu wiesa' u innovattiv tas-servizzi tal-GALILEO għal skopijiet miftuħa, kummerċjali u tal-protezzjoni tal-ħajja bħala *standard* dinji ta' navigazzjoni u kronometraġġ.

Il-Partijiet jiftiehem li joħolqu kondizzjonijiet favorevoli għall-iżvilupp ta' applikazzjonijiet tal-GALILEO.

2. Għaldaqstant, sabiex l-għanijiet ta' dan il-Ftehim jiġu promossi u implementati, il-Partijiet għandhom, kif ikun xieraq, jikkoperaw fil-kwistjonijiet kollha tal-GNSS li jinqalghu, notevolment fl-Organizzazzjoni Internazzjonali dwar l-Avjazzjoni Ċivili, fl-EUROCONTROL, fl-Organizzazzjoni Internazzjonali Marittima u fl-Unjoni Internazzjonali tat-Telekomunikazzjonijiet.

3. Fil-livell bilaterali il-Partijiet għandhom jiżguraw li l-miżuri li jirrelataw ma' *standards* operattivi u tekniċi, ma' ħtiġijiet ta' ċertifikazzjoni u ta' liċenzjar u ma' proċeduri li jikkonċernaw il-GNSS ma' joħolqux ostakoli inutili għall-kummerċ. Il-ħtiġijiet domestiċi għandhom ikunu bbażati fuq kriteri objettivi, non-diskriminatorji, trasparenti u stabbiliti minn qabel.

ARTIKOLU 11

Żvilupp ta' sistemi ta' awmentazzjoni terrestri tal-GNSS fuq livell globali u reġjonali

1. Il-Partijiet għandhom jikkollaboraw sabiex jiddefinixxu u jimplementaw arkitetturi ta' sistemi terrestri li jippermettu l-aqwa garanzija ta' l-integrità tal-GALILEO/EGNOS u l-kontinwità tas-servizzi tal-GALILEO u ta' l-EGNOS u l-interoperabbiltà ma' sistemi tal-GNSS oħra.
2. Għal dan il-għan il-Partijiet għandhom, fil-livell reġjonali, jikkoperaw fl-implementazzjoni fl-Ukrajna ta' sistema terrestri reġjonali ta' awmentazzjonijiet ibbażata fuq is-sistema GALILEO. Huwa previst li tali sistema reġjonali tipprovdi servizzi ta' integrità reġjonali u ta' akkuratezza għolja li jkunu addizzjonali għal dawk provduti mis-sistema GALILEO globalment. Bħala prekursor, il-Partijiet jipprevedu l-estensjoni ta' l-EGNOS fir-reġjun ta' l-Ukrajna permezz ta' infrastruttura terrestri li tinvolvi Stazzjonijiet Ukrajni ta' *Ranging* u ta' Monitoraġġ ta' l-Integrità.
3. Fil-livell lokali, il-Partijiet għandhom jiffacilitaw l-iżvilupp ta' l-elementi lokali tal-GALILEO.

ARTIKOLU 12

Sigurtà

1. Il-Partijiet huma konvinti mill-bżonn li s-Sistemi ta' Navigazzjoni Globali Satellitari jkunu protetti kontra l-użu hażin, l-interferenza, l-interruzzjoni u atti ostili.

2. Il-Partijiet għandhom jieħdu l-passi kollha li jkunu prattikabbli sabiex jiżguraw il-kontinwità u s-sigurtà tas-servizzi ta' navigazzjoni satellitari u ta' l-infrastrutturi relatati fit-territorji tagħhom.
3. Il-Partijiet jirrikonoxxu li l-koperazzjoni sabiex tiġi żgurata s-sigurtà tas-sistema u s-servizzi tal-GALILEO hija objettiv komuni importanti.
4. Għalhekk il-Partijiet għandhom jikkunsidraw li jistabilixxu kanal adegwat ta' konsultazzjoni sabiex jiġu indirizzati l-kwistjonijiet relatati mas-sigurtà tal-GNSS. L-arranġamenti prattiċi u l-proċeduri għandhom jiġu definiti bejn l-awtoritajiet kompetenti tas-sigurtà taż-żewġ Partijiet skond l-Artikolu 4(2).

ARTIKOLU 13

Responsabbiltà u rkupru ta' spejjeż

Il-partijiet għandhom jikkoperaw, skond kif ikun meħtieġ, sabiex jiddefinixxu u jimplementaw sistema ta' responsabbiltà u arranġamenti ta' rkupru ta' spejjeż, partikolarment fil-qafas ta' organizzazzjonijiet internazzjonali u reġjonali, sabiex tiġi faċilitata l-prestazzjoni ta' servizzi ċivili tal-GNSS.

ARTIKOLU 14

Mekkaniżmu ta' koperazzjoni u skambju ta' informazzjoni

1. Il-koordinazzjoni u l-facilitazzjoni ta' attivitajiet koperattivi taht dan il-Ftehim għandhom jittwettqu għan-nom ta' l-Ukrajna, mill-Gvern ta' l-Ukrajna u, għan-nom tal-Komunità u l-Istati Membri tagħha, mill-Kummissjoni Ewropea.
2. Skond l-objettiv fl-Artikolu 1 dawn iż-żewġ entitajiet għandhom jistabbilixxu, fil-qafas tal-Ftehim ta' Sħubija u Koperazzjoni li jistabbilixxi sħubija bejn il-Komunitajiet Ewropej u l-Istati Membri tagħhom u l-Ukrajna, Kumitat ta' Tmexxija GNSS, minn hawn 'il quddiem imsejjaħ il-"Kumitat", għall-amministrazzjoni ta' dan il-Ftehim. Dan il-Kumitat għandu jkun kompost minn rappreżentanti uffiċjali ta' kull Parti u għandu jistabbilixxi r-regoli ta' proċedura tiegħu stess.

Il-funzjonijiet tal-Kumitat ta' Tmexxija għandhom jinkludu:

- 2.1. Il-promozzjoni, il-formulazzjoni ta' rakkomandazzjonijiet, u s-sorveljanza ta' l-attivitajiet differenti kif imsemmija fl-Artikoli 4 sa 13 ta' dan il-Ftehim;
- 2.2. L-għoti ta' pariri lill-Partijiet dwar modi sabiex ikabbru u jtejbu l-koperazzjoni, b'mod konsistenti mal-prinċipji stabbiliti f'dan il-Ftehim;
- 2.3. Ir-reviżjoni tal-funzjonament u l-implementazzjoni effikaċi ta' dan il-Ftehim.

3. Bħala regola ġenerali, il-Kumitat għandu jiltaqa' darba fis-sena. Il-laqgħat għandhom jinżammu b'mod alternanti fil-Komunità u fl-Ukrajna. Laqgħat supplementari jistgħu jiġu organizzati fuq it-talba ta' xi waħda mill-Partijiet.

L-ispejjeż magħmula mill-Kumitat jew f'ismu għandhom jiġu mħallsa mill-Parti li magħha jkunu konnessi r-rappreżentanti uffiċjali. L-ispejjeż, minbarra dawk għall-ivjaġġar u għall-akkomodazzjoni, li jkunu direttament assoċjati mal-laqgħat tal-Kumitat għandhom jiġu mħallsa mill-Parti ospitanti. Il-Kumitat jista' jistabbilixxi Gruppi Kongunti Tekniċi ta' Ffidma dwar suġġetti speċifiċi fejn il-Partijiet jikkunsidraw dan xieraq.

4. Il-parteciġazzjoni ta' kull entità Ukrajna rilevanti fl-Intrapriża Kongunta tal-GALILEO jew fl-Awtorità Ewropea ta' Sorveljanza tal-GNSS hija possibbli skond il-liġijiet u l-proċeduri applikabbli.

5. Il-Partijiet għandhom jinkoraġġixxu skambji ulterjuri ta' informazzjoni li tikkonċerna n-navigazzjoni satellitari fost l-istituzzjonijiet u l-intrapriži taż-żewġ naħat.

ARTIKOLU 15

Finanzjament

1. L-ammont u l-arrangamenti tal-kontribuzzjoni Ukrajna għall-Programm GALILEO permezz ta' l-Intrapriża Kongunta tal-GALILEO jiġu stipulati fi ftehim separat sugġett għall-konformità ma' l-arrangamenti istituzzjonali tal-ligijiet applikabbli.
2. Il-Partijiet għandhom jieħdu kull pass meħtieġ u jagħmlu l-aħjar li jistgħu, skond il-ligijiet u r-regolamenti tagħhom, sabiex jiffacilitaw id-dhul u l-permanenza fit-territorji tagħhom, u l-ħruġ minnhom, ta' persuni, ta' kapital, ta' materjal, ta' *data* u ta' tagħmir li jkunu involuti jew użati f'attivitajiet koperattivi taht dan il-Ftehim.
3. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 2 meta skemi koperattivi speċifiċi ta' xi Parti waħda jipprovdu għal sostenn finanzjarju lil parteċipanti mill-Parti l-oħra, kull għotja jew kontribuzzjoni finanzjarja f'dan is-sens minn Parti waħda lill-parteċipanti tal-Parti l-oħra għandha tingħata eżenzjoni minn kull taxxa, dazju doganali jew dazju ieħor skond il-ligijiet u r-regolamenti applikabbli fit-territorji ta' kull Parti.

ARTIKOLU 16

Konsultazzjoni u rizzoluzzjoni ta' vertenzi

1. Il-Partijiet għandhom jikkonsultaw fil-pront, fuq talba ta' kwalunkwe waħda minnhom, dwar kwalunkwe kwistjoni li tinholq mill-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim. Kwalunkwe vertenza li tikkonċerna l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim għandha tiġi rizzolta permezz ta' konsultazzjonijiet amikevoli bejn il-Partijiet.
2. Il-paragrafu 1 ma jimpedixxi l-ebda Parti li tirrikorri għall-proċeduri ta' rizzoluzzjoni ta' vertenzi taħt il-Ftehim ta' Sħubija u Koperazzjoni li jistabbilixxi sħubija bejn il-Komunitajiet Ewropej u l-Istati Membri tagħhom, u l-Ukrajna.

ARTIKOLU 17

Dħul fis-seħħ u terminazzjoni

1. Dan il-Ftehim għandu jidhol fis-seħħ fl-ewwel jum tax-xahar wara l-jum li fih il-Partijiet ikunu nnotifikaw lil xulxin bit-tlestija tal-proċeduri meħtieġa għal dan il-għan. In-notifiki għandhom jiġu trasmessi lis-Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill ta' l-Unjoni Ewropea li għandu jkun id-depożitarju ta' dan il-Ftehim.

2. L-iskadenza jew it-terminazzjoni ta' dan il-Ftehim ma għandhomx jolqtu l-validità jew it-tul ta' kwalunkwe arrangamenti magħmula taħtu jew kwalunkwe dritt u obbligu speċifiku li jinholqu fil-qasam tad-drittijiet ta' proprjetà intellettwali.

3. Dan il-Ftehim jista' jiġi emendat bi ftehim reċiproku tal-Partijiet, bil-miktub. Kwalunkwe emenda għandha tidhol fis-seħħ fl-ewwel jum tax-xahar wara l-jum li fih il-Partijiet ikunu nnotifikaw lid-depożitarju bit-tlestija tal-proċeduri meħtieġa għal dan il-għan.

4. Dan il-Ftehim għandu jibqa' fis-seħħ għal perjodu ta' hames snin u jista' jiġi mġedded bi ftehim komuni bejn il-Partijiet għal perjodi addizzjonali ta' hames snin fit-tmiem ta' l-ewwel perjodu ta' hames snin. Kwalunkwe waħda mill-Partijiet tista', billi tinnotifika lill-oħra bil-miktub tliet xhur qabel, tittermina dan il-Ftehim.

Dan il-Ftehim huwa mfassal duplikatament fil-lingwi Ċeka, Daniza, Estona, Finlandiża, Franciża, Germaniża, Griega, Ingliża, Latvjana, Litwana, Maltija, Olandiża, Pollakka, Portugiża, Slovena, Slovakka, Spanjola, Svediża, Taljana, Ungeriza u Ukrajna, b'kull test ugwalment awtentiku.